

Időjárásról...

Sok szó esik manapság az időjárásról (de jó lenne, ha a politikusok is főként erről beszélgetnének...). Rendkívüli, vagy sem a mai időjárásunk? Melegsik a Föld, vagy sem? Jól befűtöttünk magunknak? Nos, megpróbálom az elődeink tapasztalatait felhasználva áttekinteni a múlt rendkívüli időjárási eseményeit. Régi mondás: télen hideg van, nyáron meleg van - soha sincs jó idő!

Réthly Antal: *Időjárási események és elemi csapások Magyarországon 1701-1800-ig* című, a „Magyar Tudományos Akadémia észleldejéből 1870-ben alapított Meteorológiai és Földdelejtességi Magyar Királyi Központi Intézet” 100. évi fennállásának emlékére” kiadott könyve taglalja a korábbi évszázadok feljegyzéseit. Nézzünk belőle néhány érdekességet!

Annyit mindenesetre előzetesként leszögezhetünk, hogy kevés jó évet jegyeztek fel elődeink - mintha ma lennénk. 1785 márciusában azt írták a középpajtaik: „Jól szokta a Török ejteni, midőn valakit beszédével áldani-akart...: A' te Teled légyen tél, a' te Nyárad légyen Nyár; mert midőn a' Tél magát Tél-képpen nem viseli; a Tavaszon pótolja ki a' maga kedvetlen keménységét, a' mint sok Esztendőnkint való példákbl tanuljuk.”

A telünk, mondhatjuk rendkívül enyhe volt, hó és hideg szinte semmi, a fentiek szerint manapság is várhatjuk a hideg tavaszt? Egyébként hasonlóan meleg, hó nélküli tél volt 1580-ban például Sopronban azt jegyezték fel: „...meleg enyhe tél. Ebben az évben a fák kétszer virágoztak.” 1742/1743-ban, és 1745/1746-ban Sepsiszentgyörgyön volt hó nélküli a tél a feljegyzések szerint. Legérdekesebb 1791 év volt. Hont megyében azt írták: „Az eper januárban érett!” Budán ekkor a gyümölcsfák és a szőlő - ugyancsak már januárban - kilombosodott! 1758/1759 telén Magyarországon jegyezték le: „...az egész tél oly meleg és száraz volt, mint nyáron. Január-februárban egy ingben lehetett járni”. Ekkor a szilvasokban április elején már lekaszálták a fűvet, és „...a kánikula szinte megölte az embert, a' szárazság oly nagy, hogy tavak, folyók kiszáradtak”. 1616-ban jegyezték le, hogy a Fertő tó a nagy szárazság miatt 5 láb és 3 hüvelyket apadt (ez megközelítőleg másfél métert jelent!) 1791 januárjában Tolnán írták: „Az idén még nem tudjuk mi a' tél. Igen lágy idők járnak...” A szárazság és a meleg tartós volt, mert 1792, 1793, sőt 1794 és 1795 is hasonlóan meleg aszályos volt. A több évi csapadék 1794/1795 telén esett le egyébként: „a' ház falainál magasabb volt a' hó, és sok helyeken a' kéményen jártak ki s be a' lakosok”! Tessedik ekkor számol be „csontvázukhoz hasonló” „kiéhezett oláhokról”, akik kéziszánnal jönnek ezerszám koldulni az éhínségben.

Gyakran számolnak be a nagyon hideg telekről is: 1512/1514 telén, 1543/1544 telén, de 1568/1569 telén a Dunát jégpáncél borította Régensburgnál, és teherhordó kocsik jártak át rajta. 1691/1692 tele hasonlóan nagyon hideg volt. 1767-ben Tatán írták: a Duna jege két lábnyira (64 cm) vastagodott! 1798/1799-ben egész Magyarországon, sőt DK- Európában „a pinczékben egész télen be voltak fagyva a' tsapok, 22 öl (kb. 42 m) mélységű kutak is befagytak.” Pozsonyban ezen a télen a Dunán 90-120 cm jég volt!

Aszályos nyár nagyon gyakori volt régen is, nem csak 1998, 2000, 2002, és különösen 2003 (még emlékezhetünk rá), de a feljegyzések szerint aszályos volt Gyöngyösön 1583, Szepességben 1618, egész Magyarországon, sőt Erdélyben is 1746, Nagyszombatban 1775, stb. Sopronban azt jegyezték fel 1761-ről: száraz nyár volt: „...a búza csak 3-4 arasznyi hosszú lett.”

Szarvason 1746-ban azt írta Tessedik: „A nyár rendkívül száraz volt: április 10-től június 05-ig nem esett” - ez szénában hiányt eredményezett, a nyári és őszi termékek nem adták a vetőmagot sem.

1779-es forduló szintén nevezetesen száraz volt: „...száraz tél, száraz utána a' tavasz és nyár, sőt még az ősz is. Miklós naptól (dec. 06) fogva Szent György napig (április 24.) se eső, se hó nem esett; kemény fagyokkal járt a' tél, az utak úgy poroztak, mint Kánikulában. Gabona kevés...” Igaz megjegyezték: a bor jó... Ugyanakkor ezt az évet 1780-ban havas tél követte. Itt tehát bejött a törökök fentebb írt tapasztalata.

A száraz tavasz is igen gyakori: 1765-ben pl. „Húsvét (ápr. 7) és Pünkösd (május 26) között majd semmi eső nem esett” - írják a híradók! De ilyen volt 1779 is. Ekkor jegyezték fel Tótkomló-

son: a nagy szárazság és takarmány hiány miatt az állatok a legelőkön eltikkadtak és eldöglöttek. Az őszi és tavaszi vetések a földön hevernek. A folyóvizek annyira elapadtak, hogy a Maros, a Körös, sőt még a Tisza is különféle helyeken átgázolható Békés megyében, júniusban. 1781. augusztus 7. -én Szarvason 41,2 C°-t mértek: „A szárazság sokáig tartott...Három fejű tehén egy fejőre annyi tejet ad, a menyinyit egy 3 esztendő gyermek maga könnyen meg-ehetik.” Füzegyarmaton írták le: „A' török Háborúbeli (1787-1790) Havas Telek után, tsak hamar, 1790-től fogva kezdődtek a Nagy Szárazságok”.

A következő megállapítás 1782-ből, Pozsonyból: „Közönséges tapasztalás az, nem tsak Magyar országbann, hanem a' felsőbb tartományokbann - is hogy néhány esztendőktől fogva, a meleg idő tavasszal később kezdődik, s őszszel később végződik, a nyár vége felé pedig sokkal forróbb mint régen” Az elmúlt években gyakran mondhattunk mi is ilyesmit.

Manapság egészen más idők járnak... a négy évszaktól kettő lett: szinte nincs tavasz, és nincs ősz. Jelenleg az idő legalább egy hónappal előrébb jár, mint a szokásos: lassan elnyílik az orgona - nem lesz a ballagásokra; a fák elvirágoztak; a szőlő lassan kilombosodik egészen, de eső szinte semmi hetek óta... a „búza arasznyi”, a tavaszi vetésük rosszul kelnek. Nem lesz könnyű évünk, még akkor sem, ha nem jön egy nagy kései fagy...

Volt tehát minden, és annak az ellenkezője is... Az időjárást nem tudjuk - szerencsére - befolyásolni, és itt, a Kárpát-medencében mindég változó hatások alatt vagyunk. Az biztos, hogy voltak-vannak nagy periódusai a klímának, felmelegedések-lehűlések. De az is biztos, hogy szennyezzük a környezetünket, vizeinket. Kiirtjuk az erdőinket! Melegsik a világ!

A Brit Meteorológiai Szolgálat előrejelzése szerint, egyébként 2007 lehet az eddigi legforróbb év... mármint klimatológiailag.

Rp.

nem vagyok kardforgató, de a hitelem törlesztését úgy darabolom fel, mint a sajtotmat...

- ➔ most a futamidő alatt díjmentes előtörlesztési lehetőséggel és
- ➔ szerződésmódosítási díj nélkül

testreszabott törlesztési ütemezés

K&H likviditási hitelek vállalkozóknak

Szarvas, Szabadság utca 30.
telefon: (06 66) 514 240

➔ K&H Cégvonal 06 444 444 ➔ www.kh.hu
➔ gyors ügyek sávja ➔ hiteltanácsadás ➔ befektetéstervezés ➔ biztosítások

Jelen hirdetés nem minősül ajánlattételnek, célja pusztán a figyelem felkeltése. A megjelölt feltételekről, a hitelkamat (összesítő) és rendelkezésre bocsátásáról a K&H Bank minden esetben önállóan, kizárólag a saját feltételei szerint dönt. A termék, szolgáltatás részletes leírását, kondícióit a vonatkozó szerződés, Általános Szerződési Feltételek, a K&H Bank Üzletszabályzata és Hirdetménye tartalmazza. A Bank a kondíciók megváltoztatásának jogát fenntartja. Az akciók ajánlat 2007. április 2. és 2007. június 30. között befogadott hitelkérelmek alapján megkötött szerződésekre vonatkozik, melyek esetében elengedjük a szerződésmódosítási díjat, valamint előtörlesztésekor az adminisztrációs költséget, a hitelt teljes futamidőre át.